

Etik İklim Algısının Hasta Güvenliği Kültürüne Etkisi*

Eda EMÜL¹

Doç. Dr. Erkan Turan DEMİREL²

Özet

Çalışmanın Problemi: Hastalar haklarını öğrendikçe sağlık hizmeti sunumunda çeşitlilik ve kaliteye olan ilgi de artmaktadır. Kalitenin temel unsurlarından olan hasta güvenliği kavramı, genel anlamda hastaya zarar verilmesini önlemek amacıyla sağlık kuruluşunun ve çalışanlarının aldığı önlemlerdir. Sağlık çalışanları genellikle yarar ve zarara ait çeşitli etkenleri değerlendirmede neye göre davranacakları konusunda uzlaşamamaktadırlar. Çünkü yarar ve zararın ne olduğu konusunda her zaman somut bir kanıt yoktur. Kurumun ve sağlık çalışanlarının benimsediği etik değerlerle bu çelişkinin ortadan kaldırılması mümkündür. Bu görüşten hareketle sağlık çalışanlarının etik iklim algılarının hasta güvenliği kültürüne etkisinin araştırmaya konu edilmesi kararına varılmıştır. Bu iki değişken arasındaki etkileşimi inceleyen çalışmalara rastlanamamış olması konunun özgün olduğuna yönelik bir belirti olarak kabul edilmiştir.

Çalışmanın Amacı: Elazığ İl Merkezi'nde yer alan hastanelerin çalışanlarının değerlendirmelerine göre Etik iklim algısının hasta güvenliği kültürü üzerindeki etkisinin belirlenmesidir.

Metod: Bu araştırmanın evrenini Elazığ İl Merkezi'nde yer alan hastanelerin tüm hastanelerin çalışanları oluşturmaktadır. Elazığ İl Merkezi'nde 4 kamuya ve 4 özel sektöre ait toplam 8 hastane yer almaktadır. Bu hastanelerde toplam 3320 sağlık çalışanı istihdam edilmektedir. Çalışmanın verileri, 01.05.2017-30.06.2017 tarihleri arasında anket yöntemi ile toplanmıştır. Etik iklim ve hasta güvenliği kültürü ölçekleri, 5'li likert tipi derecelendirilmiştir. Değerlendirilen anket sayısı ise 346'dır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma sonunda katılımcıların etik iklim algılarının yüksek ($\bar{X} = 3,43$; $ss=0,85$) ve hasta güvenliği kültürü algılarının ise vasat ($\bar{X} = 3,18$; $ss=0,54$) kabul edilebileceği kanısına varılmıştır. Etik iklim algısının hasta güvenliği kültürü üzerindeki etkisinin pozitif yönde ve vasat olduğu belirlenmiştir. Etik iklim hasta güvenliği kültürü üzerinde %28 oranında etkili olabilmektedir. [$r=0,528$; $r^2=0,279$; $p<0,001$].

Anahtar Kelimeler: Etik, Etik İklim, Hasta Güvenliği, Hasta Güvenliği Kültürü, Tıbbi Hata.

Sunum dili: Türkçe

*Bu bildiri, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı'nda aynı isimle devam etmekte olan yüksek lisans tezi çalışmasından üretilmiştir.

¹ Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı/Yüksek Lisans Öğrencisi/ Elazığ-Türkiye/@hotmail.com

² Fırat Üniversitesi/İİBF İşletme Bölümü/Elazığ-Türkiye/edemirel@firat.edu.tr

The Effects of Ethical Climate Perception on Patient Safety Culture*

Eda EMÜL¹

Assoc. Prof. Dr. Erkan Turan DEMİREL²

Abstract

Problem of the Study: Interest in variety and quality in healthcare provision increases as patients learn their rights. The concept of patient safety is one of the main factors of quality and means the precautions taken by the healthcare institution and personnel to prevent harm to the patients. Healthcare personnel usually cannot agree on based on what they should evaluate various factors of benefits and harms because they are not always concrete. This conflict can be eliminated by the ethical values adopted by institutions and healthcare personnel. Based on this opinion, the effect of healthcare personnel's ethical climate perceptions on patient safety culture was selected as the subject of this study. The fact that no studies were found to analyze the interaction between these two variables was considered to be an indicator of the originality of this study.

Objective: This study aims to determine the effect of ethical climate perception on patient safety through the evaluations of the personnel of the hospitals in the city of Elazığ.

Method: The study population consists of the personnel of all hospitals in the city of Elazığ. There are 8 hospitals in Elazığ: 4 public and 4 private hospitals. A total of 3,320 personnel are employed in these hospitals. The data were collected between 05.01.2017 and 06.30.2017 using questionnaires. The ethical climate and patient safety scales are 5-point Likert type scales. A total of 346 questionnaires were assessed.

Findings and Conclusion: The study findings showed that the participants' ethical climate perception was high (3.43; sd=0.85), and patient safety culture perception was at medium level (3.18; sd=0.54). Ethical climate perception was found to have a positive medium-level effect on patient safety culture. Ethical climate may be effective at a rate of 28% on patient safety [$r=0.528$; $r^2=0.279$; $p<0.001$].

Keywords:ethics, ethical climate, patient safety, patient safety culture, medical error

Presentation language: Turkish

*This declaration has been produced from the master's thesis study ongoing under the same title in Firat University, Institute of Social Sciences, Department of Health Management.

¹ Firat University/ Institute of Social Sciences/Department of Health Management/Graduate Student/Elazığ-Turkey/edaemul@hotmail.com

² Firat University/Faculty of Economics and Administrative Sciences/Department of Business/Elazığ-Turkey/edemirel@firat.edu.tr